

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Redactor: ION RAȚIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Plifc, A. Popa, Gh. Spățăceanu, Elena Dr. Stoianovici, N. Borza, E. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare parțic. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

VASILE IDU.

Iată un nou stejar prăvălit din pădurea națională a dascălilor ardeleni de pe vremuri. La 2 Martie a încetat din viață fostul cantor-învător confesional V. Idu din Almașul-Mare. S'a prăbușit un nou exemplar de cinste din generația trecută. Defunctul a muncit în Almașul-Mare 16 ani, ca un apostol cu multiple roluri și îndatoriri, vestit și dulce cântăreț la strună, ca cei mai mulți colegi din vreme, înfemeietor de coruri și diferite însoțiri culturale, a crescut 16 generații de copii, tineret și bătrâni.

S'a născut la 1884 din părinți în plugari comuna Micăsasa de pe valea Târnavei-Mari. Absolvent a lor patru clase liceale și școala normală din Blaj, încă de pe băncile școalei dovedea anumite aptitudini pentru muzică și literatură. A fost colaborator la mai multe foi pedagogice, cuvântul și îndemnul lui prin conferințele învățătoressti, concretiza un adevăr, când era vorba de o chestiune de principiu superior pedagogic sau de a da orientări în chestiuni de organizare școlară în învățământ.

Copil de țăran cu firea lui sobră, ca de marmoră și caracter de oțel însufla respect între colegi și societate. Concepțiile lui sociale asupra vieții noastre de stat erau consecvente și conduse prin un fir de-o conduită dreaptă, inflexibil, ne șovăitor, puternic în convingeri, vorbă și judecată. Admiratorii lui l'au ales ca v. președinte al partidului național și în această calitate a decedat.

Societatea și învățătorimea prin moartea lui pierde pe un om de o cultură cu vaste cunoștințe, căci V. Idu nu a fost un om de rând, ci o personalitate. Prin moartea lui parecă să năruie un altar, să prăbușește un altar de credință în domeniu cel legendar al dascălilor confesionali de pe vremuri. Dela 1919 ca subrevizor la centru a fost un neobosit muncitor și sfătuitor al colegilor din județ — adevărat „părinte și inger păzitor al minoritarilor“ cum dureros exprima un coleg. Eu personal niciodată n'am simțit o mai mare cinste, atunci, când puteam sta de vorbă cu acest om, prieten și coleg de bancă. — Vorba lui avea fiorul respectului și al dragostei sincere de coleg și prieten.

A avut o înmormântare de prinț. Peste o sută de colegi din județul Mureș au petrecut la groapă sicriul împodobit cu numeroase cununi. Toate notabilitățile oficiale în frunte cu subprefectul Roșca, și toate școlile din T. Mureș au grăbit să aducă prinos de recunoștință și admirație celui decedat. Prohodul s-a celebrat în biserica gr. cat., care era nenicăpătoare pentru publicul imens.

Pe drum s'a executat cântece funebrele de corul bisericii unite, compus din profesori, învățători și alți funcționari, condus de subsemnatul, ca coleg de bancă al lui.

La prohod au cântat dulce învățători din județ. După sfârșitul prohodului s'au ținut 7 discursuri panegirice.

Protopopul Câmpeanu în numele bisericii și a familiei. Revizorul Puia în numele colegilor dela Revizorat. Profesorul Traian Popa în numele partidului național al cărui v. președinte era defunctul. Președintele Așo-

ciației din județ învățătorul Emilian Drăgan, în numele colegilor învățători din județ. Subsemnatul în numele corpului didactic dela școala normală și a colegilor absolvenți din Metropola Blajului nostru. Profesorul Bozdog, președintele „Astrei“ în numele acestei însoșiri culturale și a Asociației profesorilor din T. Mureș. Protopopul romano-catolic în numele minoritarilor.

La 6 ore sicriul era astrucat cu pământ rece. Dormi în pace suflet bun și darnic, trupul tău putrezește dcr munca sufletului tău depusă în folosul neamului vreme de 24 ani rămâne vie și indemnătoare pentru generațiile cari vin.

Alexandru Ion Sighșorean
profesor.

Momente etice la predarea Religiunii în școala primară.

În conferințele intime ale cercurilor culturale am avut ocaziunea să constatăm de multeori, că studiile umanitariste și în special Religiunea nu se predă așa încât ea să-și atingă mai direct scopul educativ ce-l are.

Astel am văzut cum, mai ales învățători mai tineri, predau o unitate metodică din studiul Religiunii, să zicem de pildă „Potopul“, enarând-o în întregime, care dacă e după Nisipeanu resp. Scharrelmann, durează un sfert de oră; în celalalt sfert de oră se reproduce *odată* de către elevi cu ajutorul întrebărilor învățătorului și cu acestea lecțiunea s'a terminat.

Dacă am întrebat pe tinerii colegi, că nu mai urma să mai facă și *aprofundări etice*, apoi *generalizări*, cari se constee din câte o *maximă morală*. am primit diferite răspunsuri, după școlile normale unde au terminat. Unii îmi spuneau: Nouă nu ni s'a spus nimic despre aprofundările etice, de cari vorbești și mă priviau oarecum compătimitor, ca și când ar fi vrut să spună: „Taci, nu vezi, că ești bătrân, nu te mai pricepi la lucruri de-acestea“

Alții, dela alte școli normale îmi spuneau: Cum să nu facem aprofundări? După fiecare lecțiune spunem copiilor: „Să fiți buni; Să fiți cuminți, Să ascultați de părinți, de învățători“ etc.

Numai colegii din Sibiiu, cari au avut la studiile pedagogice pe d-l Regman, cu studiile universitare-pedagogice din Jena,

imi spuneau: Pe noi d-l profesor nu ne lăsa să facem vreo lecțiune, în care să nu facem aprofundarea etică.

Din cele experiate am tras următoarele concluziuni: *Nu în toate școlile normale se pune pondul cuvenit pe studiul Religiei respective pe modul de predare al lui,*

Urmarea firească e că *și în școala primară el se negliă.* Numai astfel se poate explica, cum o învățătoare, care acum nu mai este pe la noi, spunea copiilor: „Spuneți Rugăciunea până nu intru eu în clasă, iar pe cea de ieșire o veți spune după ce plec — căci mie nu-mi suferă”

Dacă despre Religione se susține, că e un studiu de sentiment, apoi într-adevăr sentimentele trebuie să desvorte în sufletul copilului.

Sentimentul iubirei deaproapelui, iubirei de D-zeu, al cinstei, al dreptății, onestității, al milei, al modestiei, al hărniciei etc. care dintre studii le plantează mai bine în suflet decât Religionea.

Totasemenea vor fi scoase la ivială și sentimentele contrase acătora precum: hulița de D-zeu, neînțelegerea deaproapelui, necinștea, nemila nemodestia, lenea etc.

Elevul pus față în față cu aceste sentimente va alege pe cele bune, ferindu-se de cele rele.

Învățătorul va face aprofundări etice — dacă felul lecțiunei permite — după fiecare lecțiune de Religie, Istorie, Cetire, scoțând la ivială că cutare personagiu e modest, milos, harnic, etc. celalalt: obraznic, nemilos, leneș. La Istorie: iubitor de neam, țară, lege, ori trădător, nemernic, râvnitor după măririi deșarte etc. — punându-le întrebarea: De care din aceste fețe, băieți vă place? Pentru ce? De care nu vă place? Pentru ce?

După ce se face o comparație cu un alt personagiu despre care s'a învățat deja și care are cam aceleași însușiri se trece la *generalizare*, scoțându-se la ivială o *maximă morală veritabilă* precum:

„Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, ca să ai zile bune și să trăiești mulți ani pe pământ” sau „Fericiți sunt făcătorii de pace, că aceia fiii lui D-zeu se vor chiema” sau „Cum ți-e lucrul așa-i și plata” „Ce ție nu-ți place altuia nu face” etc. etc.

Astfel de maxime veritabile și nu banalități ca „Fiți buni” vor forma merindea sufletească de mai târziu, căci e doar lucru în de obște cunoscut, că *materia brută se dă uitării* pe când aceste maxime vor servi de norme călăuzitoare în viață.

Știu ce se va răspunde de către unii la cele expuse pân'aci: Din însași enararea învățătorului, dacă ea e făcută cum trebuie se nasc deja sentimentele morale, fără a mai plictisi copiii cu atâtea întrebări și aprofundări.

La aceste obiecțiuni aș da următorul răspuns: Mi-aduc foarte bine aminte că simpatizam cu personajele cari nu trebuia când cetiam ceva sau învățam la Religie și numai după ce învățătorul ne atrăgea atențiunea, reveniam la simțăminte mai nobile.

Concluzie: Nu-i permis să lăsăm elevii să-și formeze singuri judecata, căci frumoasa sentența a lui Ovidiu „Nuncur in vetitum cupimusque semper negata” s-ar putea adevărați nu numai la poftă, ci și în cazul de față.

Colegii tineri au cuvântul.

V. Zdrenghea,
Inv. dir.

CONVOCARE.

Toți colegii din județ, cari au vechimea de 12 ani în învățământ, cărora li-sa făcut inspecțiã specială, pentru înaintarea la gradul I. însă nu și-au primit înaintarea, sunt rugați a lua parte la o constatare care se va ținea la 20 Martie a. c. ora 9 a. m. în localul școlii primare din Alba-Iulia.

Cei cari sunt din depărtări, dacă nu pot veni în persoană sunt rugați a trimite o autorizație de a fi reprezentați prin subsemnatul.

Alba-Iulia la 3 Martie 1927.

Andrei Floaștu.
Inv.

Revizoratul școlar al județului Alba

CONVOCARE.

Nr. 808—1926.

On. membrii ai corpului didactic dela școlile primare de stat și grădinile de copii mici din plasa Sebeș sunt convocați la conferință didactică pe ziua de 26 Martie a. c. orele 9 dim. localul școlii primare de stat din Sebeș

Ordinea de zi.

1. Lecție practică având de obiect, concentrațiunea ca bază a Școlii active, de Dș. H. Hința din Sebeșel.

2. Principiul concentrațiunii ca bază a Școlii active (teorie) de Dl. inv. dir. V. Zdrenghea din Sebeșel.

3. Observațiunii critice asupra p. 1 și 2, de Dl. inv. dir. A. Riurean din Cacovița și Dl. inv. Ion Pavel din Lancrăm.

4. Comitetele de conducere, corurile și atelierile școlare ca stimulente la înfăptuirea principiului Școalei active; reponsabilitatea individuală și socială a elevului" de D. inv. C. Cionca din Pianul de Sus.

5. Șezătorile cu copii, tovărășiile și muzeele școlare, asemenea ca stimulente la înfăptuirea principiului amintit la p. 4. de Dl. inv. dir. Ion Raica din Răchita.

6. Observațiuni critice asupra p. 4 și 5 de Dl. inv. A. Duvlea din Sebeșal și Dl. inv. dir. Gr. Bădilă din Deal.

7. Rolul ce revine școalei și ce revine familiei la înfăptuirea principiului tratat sub p. 4—6, de Dl. inv. dir. I. Dobre din Căpâlna.

8. Observațiuni critice asupra p. 7, de Dl. inv. Nicolescu Constantin și Dș. inv. Ilie Cristina din Răchita.

9. Dări de seamă asupra Tovărășiilor, atelierelor, muzeelor, corurilor școlare de către Directorii școlari respectivi.

Aiud, 10 Martie 1927.

Revizor școlar M. Sasu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

Comitetul școlar al județului Alba No. 88—1917.

Către Comitetele școalelor primare de stat din județ.

În conformitate cu ordinul On. Casa Școalelor No. 5846—1927 invităm toate comitetele noastre școlare să ne raporteze cel mult până la 15 l. c. următoarele: 1 Ce subvenții, donațiuni ori alte ajutoare a primit până acuma școala — în bani sau în natură — dela administrațiile economică — financiare, care beneficiază de diferite înlesniri din partea Statului, cum ar fi: Băncile populare, Cooperativele, Societățile în cointeresare cu Statul, etc. etc. Ajutoarele primite să se specifice bine, arătându-se exact numele donatorului, felul ajutorului, în bani ori natură. La ajutoarele în natură să se facă și estimarea în bani.

Revizor—Secretar,
M. Sasu.

Prefect—Președințe
Dr. I. Cușuta.

Posturile vacante din județul nostru

pe anul școlar 1927—1928.

Bucium Izbita 1 bărbat, Bucium Montari 1 bărbat, Mogos, Miclești 1 femeie, Mogos-Mămăligani 1 femeie, Mogos Bârlești 1

bărbat, Sohodol-Sat 1 bărbat și 1 femeie, Sohodol Peleş 1 bărbat, Ciurbrud 1 f. Măgina 1 bărbat 1 femeie, Odverem 1 bărbat, Ocnîșoara 1 bărbat, Poiana Aiudului 1 femeie. Ponor 2 bărbați, Rachîș 1 bărbat, Valeageogelului 1 bărbat și 1 femeie, Cut 1 femeie, Șugag-Tău 1 bărbat, Teiuș 1 bărbat, Cetea 1 bărbat, Tecsești 1 bărbat, Cristești 1 bărbat, Silvaș 1 bărbat, Vurpăr 1 bărbat, Mereteu 1 bărbat, Valea Vinului 1 bărbat, Dumitra 1 bărbat, Hăpria 1 bărbat și 1 femeie, Inuri 1 bărbat, Henig 1 femeie, Ciunga 1 femeie, Răcătău 1 bărbat, Văltori 1 bărbat, Galați 1 bărbat, Trâmpoiele 1 bărbat, Abrud 1 bărbat și 1 femeie, Răhău 1 conducătoare, Alba Iulia 1 conducătoare,

Până la 1 Aprilie inclusiv, membrii titulari ai corpului didactic, cari doresc a fi transferați în locurile vacante publicate aci, vor înainta cererile lor de transferare Inspectoratului Regiunea IV școlară Sibiu prin Revizoratul nostru, arătând în ordinea de preferință, posturile în cari doresc să fie transferați.

Cererile vor fi întoțite de acte pentru a se putea vedea cine are dreptul să fie preferat.

Cei cari doresc să fie transferați în învățământul urban, trebuie să întrunească condițiile prevăzute de aliniatele ultime ale art. 118, 119 și 120 din lege.

Cererile trimise peste data de 1 Aprilie a. c. se consideră nule, conform artic. 129 din lege.

No. 923—1927.

Potrivit ordinului No. 21189—1927 al On. Minister

Vă invităm să binevoiiți a trimite neîntarziat societății „Leagănul Sf. Ecaterina” din București produsul obținut din vânzarea cărților poștale ce vi se-au incredințat încă din luna Decembrie 1925.

No. 9168—1927.

Veți cunoaște, că Onor. Minister, în urma avizului Consiliului Permanent, prin decizia Nr. 9.583—1927 ne comunică părerea, că timpul servit la școlile confesionale nu poate fi socotit valabil ca stagi, pentru definitivat

No. 2981—1927.

Intemeiați pe ordinul On. Minister No. 105475—1926, Vă invităm să ne trimiteți până la 15 l. c. un tablou despre *proprietățile Ministerului Instrucțiunii*. Acest tablou va cuprinde următoarele date: suprafața clădirii școlare și a curții, *fiecare separat*, alte terenuri clădite, alte terenuri neclădite, păduri livezi, arător, etc. arătându-se extensiunea și valoarea lor de astăzi.

No. 939—1927.

Spre știre și conformare, vi se comunică ordinul Onor. Minister Nr. 14.650—1927. următoarele:

„Examenul de definitivat al învățătorilor și învățătoarelor dela școlile primare cât și dela școlile de copii mici (grădini de copii), va începe în ziua de 14 Martie 1927.

În conformitate cu dispozițiunile art 118 din legea învățământului primar și art. 212—221 incluziv, din regulamentul de aplicare al aceleiași legi, examenul se va ține la școala normală sau la școala pe care Ministerul o va indica după cum numărul candidaților va fi mai mare sau mai mic.

La acest examen vor fi înscrși din oficiu toți învățătorii cari au trei ani de funcționare efectivă în învățământul primar dela numirea cu titlul provizoriu, fie în învățământul rural, fie ca detașat în cel urban.

Cum la aceleași obligațiuni sunt supuși și învățătorii cu titlul de ajutor proveniți din foștii învățători ajutori conform legii vechi a învățământului primar, veți înscie din oficiu și pe toți acești învățători, chiar și pe acei cari din diferite motive ar fi cerut concediu pentru timpul examenului.

Toți cei cari vor invoca boală, vor putea fi chemați să se prezinte înaintea Comisiei Medicale Centrale, spre a verifica temeinicia afirmațiilor lor; vor trebui însă, să aibă neapărat concediu motivat și aprobat de Inspectoratul școlar respectiv.

Nu se admite nici un fel de dispensă de vechime pentru candidații înscrși la examen. Toți vor trebui să aibă 3 ani de funcționare efectivă cu titlul provizoriu până la 1 Martie a. c. cu excepția acelor din județele cu populație eteroglotă, cari trebuie să aibă 2 ani și dacă îndeplinesc în totul condițiunile cerute prin art. 159 din lege.

În conformitate cu dispozițiunile art. 159 din lege, învățătorii cari nu sunt originari din cele 20 județe din zona culturală — cu populație eteroglotă — și care au doi ani de funcționare dela numirea cu titlul provizoriu dacă și-au luat angajamentul în scris vizat de organele în drept, că vor funcționa patru ani în aceste județe, au dreptul să fie înscrși la acest examen.

Între 10 și 12 Martie a. c. se vor înainta negreșit direcțiunei școalelor normale tabloulul respectiv al candidaților la examenul de definitivat însoțit de copiile depă procesele verbale de inspecție și cu certificarea că numai posedă altele de cât cele prezentate. Examenul constă din: O probă scrisă în limba română, o probă orală asupra materiilor principale ale școalei normale și o probă practică pedagogică. Subiectul probei scrise va fi trimis de către Minister, Comisiunei, în plic sigilat și se va deschide în ziua examenului.

La probă scrisă care va avea loc în ziua de 14 Martie 1927, orele 8 dimineața, trebuie să fie prezenți toți candidații.

Rev. școl. M. Sasu.